

RUSIJOS KOREKČINĖS PEDAGOGIKOS INSTITUTO AKADEMIKŲ PATIRTIS

Klaipėdos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindinės mokyklos bendruomenė gegužės 2-3 dienomis sukvietė šalies specialiuosius pedagogus į Klaipėdos pedagogų švietimo ir kultūros centre vykusį tarptautinį seminarą „**Inovatyvios vaikų, turinčių specialiųjų poreikių, raidos ir ugdymo technologijos. Rusijos Švietimo akademijos Korekcinės pedagogikos instituto tyrimų rezultatai**“, kuriame savo patirtimi dalijosi Rusijos Švietimo akademijos Korekcinės pedagogikos instituto direktorius, pedagogikos mokslų daktaras, profesorius, akademikas Nikolajus Malofejevas ir Rusijos Švietimo akademijos Korekcinės pedagogikos instituto pedagogikos mokslų daktarė, profesorė, Rusijos Švietimo akademijos skaitmeninių technologijų, skirtų vaikų ugdymui, laboratorijos vyriausioji mokslinė bendradarbė, akademikė Olga Kukuškina.

Sužinojusi, kad akademikas N. Malofejevas pasakos apie specialiųjų poreikių vaikų inkluziją, nejučiomis įsitempiau ir pasiruošiau ginti mokytojų praktikų nuomonę apie skubotą ir dažnai neapgalvotą vaikų integraciją. Tačiau pirmą kartą iš teoretiko (nors tokiu akademiko Nikolajaus Malofejevo vadinti negalima, nes jaunystė praėjo atokiose Rusijos pagalbinėse mokyklose) išgirdau, kad tai, kas tinka vienose šalyse, kitose neįmanoma pakartoti dėl skirtingos ekonominės situacijos, tikėjimo skirtumų, tradicijų, visuomenės požiūrio į neįgaliuosius. Laimė išgirsti apie daugumos šalių inkluzinio ugdymo patirtį seminaro klausytojams teko todėl, kad tai buvo gerbiamo svečio disertacijos tema. Akademikas ištyrė beveik visų pasaulio šalių specialiojo ugdymo istoriją, filosofiją ir evoliuciją ir paaiškino, kodėl Skandinavijos ar islamo religiją išpažįstančiose šalyse gali nebūti specialiųjų ugdymo įstaigų, tačiau taip pat pasielgti su spec. ugdymo įstaigomis Rusijoje ar Lietuvoje negalima. Šalys, kuriose yra aukštas ekonomikos išsivystymo lygis, gali finansiškai remti neįgalius savo visuomenės narius, todėl paskutiniu metu jie keičia specialiojo ugdymo tikslus ir uždavinius daugiau orientuodamiesi į socialinių kompetencijų ugdymą. Tuo tarpu mūsų šalies neįgaliesiems stengiamasi suteikti bendrųjų ir profesinių žinių ir įgūdžių. Įsivaizduokite, kas nutiktų su neturinčiu darbo neįgaliu jaunuoliu, mirus jo tėvams? Neturėdamas profesijos, toks žmogus prapultų, kadangi socialinės pensijos dydis neatitinka minimalių žmogaus poreikių. O norint susirasti darbą, reikia, tegu ir minimalių, žinių ir išsilavinimo. Islamo šalyse nėra spec. ugdymo įstaigų, kadangi tikėjimas skelbia, jog tokia buvo dievo valia ir specialaus įsikišimo tokiam žmogui nereikia, tačiau bažnyčia, galingiausia institucija, nenusisuka nuo invalidų, suteikdama jiems galimybę gyventi netoli dievo įvairiose prieglaudose ir pensionatuose, kuriuose pacientai jaučiasi saugūs ir viskuo aprūpinti. Yra ir baisių pavyzdžių, kai invalidas laikomas giminės gėda ir yra slepiamas nuo aplinkinių amžiname namų kalėjime, kadangi tokios šalies tradicijos.

Akademikas N. Malofejevas siūlo ne aklai sekti kitų šalių ugdymo patirtimi, o stengtis mokytis kurti tokį gyvenimą, koks yra išsivysčiusiose šalyse. Darydami reformas, politikai mūsų neklausia, o minėtose šalyse visada būdavo ir yra atsižvelgiama į tėvų pageidavimus. Ten pagrindiniai užsakovai – tėvai.

Akademikė Olga Kukuškina supažindino su skaitmeninėmis ugdymo priemonėmis, skirtomis įvairiausių negalių turintiems vaikams. Buvo išbandytos priemonės, mokančios orientuotis aplinkoje, pažinti metų laikus, mokytis skaičiaus sandaros, suvokti skaitomą tekstą. Seminaro klausytojus labiausiai domino, kur galima būtų įsigyti pademonstruotas priemones, kurios kol kas

sukurtos tik rusiškai kalbantiems vaikams. Svečių iš Maskvos pasiūlymas parengti bendrą projektą, kurio metu būtų galima platinti Rusijoje sukurtas ir išleistas priemones, o vėliau pagalvoti ir apie jų vertimą į lietuvių kalbą, man buvo netikėtas, bet malonus. Galimybė dirbti su tokiais žmonėmis duos neįkainojamą naudą Lietuvos specialiajam ugdymui, o man – didžiulę patirtį kuriant naujus mokymo(si) įrankius. Planuojama rudenį surengti kelių dienų seminarą, kurio metu dalyviai mokysis dirbti su minėtomis ir dėl laiko stokos nespėtomis išbandyti priemonėmis. Visiems dalyviams bus suteikta galimybė įsigyti norimas programas.

Rusijos specialioji pedagogika buvo ir liko viena iš stipriausių pasaulyje, todėl smagu, kad tokie garsūs pedagogai tiesia draugišką pagalbos ranką. Neslėpsiu, kad norui bendradarbiauti bei dažniau apsilankyti Lietuvoje įtakos turėjo ir nepakartojamas Klaipėdos ir Neringos kraštovaizdis. Balandžio 30 d. akademikai N. Malofejevas ir O. Kukuškina ne tik kopė į Parnidžio kopą, lankėsi etnografinėse kapinaitėse, susipažino su Klaipėdos kraštui būdingomis žvejų sodybomis, papuoštomis lėkiais ir vėtrungėmis, bet ir buvo priimti Neringos mero Antano Vinkaus, buvusio LR ambasadoriaus Rusijoje. Mero kabinete užsimezgė nuoširdus pokalbis, atskleidęs, kad mūsų svečiai ir gerb. A. Vinkus turi daug bendrų pažįstamų Maskvoje. Vizitas pas merą akademikams buvo netikėtas, kadangi iki paskutinės minutės bijojau, jog merui reikės netikėtai išvykti ir apie tai pranešiau tik persikėlus per marias. Todėl mano svečiai pasakė, kad būtinai dar grįš į Klaipėdos kraštą, kad padėtų gerinti specialųjį ugdymą mūsų šalyje ir... dar kartą apsilankytų draugiško Neringos krašto šeimininko valdose su tradicinėmis dovanomis iš Rusijos, taip atsidėkodami už A. Vinkaus padovanotą žalvarinį sidabru padengtą medalį, sukurtą Neringos miesto įkūrimo 50-čio progą.

Esu dėkinga mūsų svečiams, taip nuoširdžiai išgyrusiems Klaipėdos kraštą. Kad tai buvo ne mandagumo frazės, supratau išgirdusi, jog 15 milijonų turinčioje Rusijos sostinėje neberasi žalių parkų, gryno oro, tuščių gatvelių, kuriose norėtųsi tiesiog pasivaikščioti. Mano baimė, kad svečiai nuobodžiaus nedideliame uostamiestyje, išskleidė N. Malofejevo ir O. Kukuškinos prašymai pavėžėti juos į užmiestį, kad galėtų pasigrožėti, jų žodžiais, išpuoselėtomis sodybomis, pasivaikščioti švriu pajūriu, pasidžiaugti pramogomis kaimo karčemose. Tokią prabangą jie gali suteikti sau tik atostogų metu išvykę iš savo šalies. Atostogų, kurių tokio rango žmonės turi labai nedaug. Penktą bendravimo su jais dieną jau nebesistebėjau akademikės žavėjimusi, mano nuomone, paprasčiausiu kaimo keliuku, iš abiejų pusių apsuptu miško. Smagu buvo žiūrėti į barzdotą akademiką, bandantį suspėti nufotografuoti pora mažų ožiukų, praskrendantį gandrą, kantriai lizde tupinčią gulbę. Dar smagiau žiūrėjosi, kada solidus akademikas išbandė kaimo karčemoje virvines kopėčias, sūpuokles, šelmiškai šypsojosi prie išdykėlių raganų kalno personažų, kur atrado kažką panašaus į rusų animacinio filmuko herojų kūlverstuką. Todėl Klaipėdos kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų bendruomenė mielai atsiliepė į svečių siūlomą prašymą keisti jų pedagoginę patirtį į galimybę ne tik padėti Lietuvos vaikams, bet ir pasisemti jėgų gražiam ir svetingame Lietuvos pajūryje. Tikimės, kad tai bus naudingi mainai, kadangi naudojantis kaimynų patirtimi, jų sukurtomis šiuolaikinėmis skaitmeninėmis ugdymo priemonėmis, sustiprinsime Lietuvos specialiąją pedagogiką.

KKNPM surdopedagogė ekspertė
SIGITA KOROLIOVĖ